

EIGERSUND KOMMUNE
Sammen for alle

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

FINANSREGLEMENT FOR EIGERSUND KOMMUNE | 2022

Dette reglement er vedtatt av kommunestyret 20.06.2022 KST 067/22 | Erstatter «Reglement for finansforvaltning» vedtatt 29.09.2014 – KST 058/14 | Reglementet oppdateres ved behov

Reglementet gjelder:

Ved dette reglement gir Kommunestyret kommunedirektøren rammene, krav, begrensninger og fullmakter til å forvalte kommunens gjeld og likvide midler.

Reglementet omfatter ikke:

- Videreutlån av startlån (separat reglement)

Innhold

1	Generelt om reglementet.....	3
1.1	Overordnede rammer	3
1.2	Formål.....	3
1.3	Ansvar og fullmakter	3
1.4	Rammer og begrensninger	4
2	Likvide midler beregnet for driftsformål	4
2.1	Driftslikviditet	5
2.2	Overskuddslikviditet	5
2.2.1	Innskudd i bank	5
2.2.2	Andeler i pengemarkedsfond	5
2.2.3	Plasseringsbegrensninger	5
3	Gjeldsportefølje og finansieringsavtaler	6
3.1	Opptak av lån.....	6
3.2	Størrelse på enkeltlån og spredning av låneopptak.....	6
3.3	Rentebindingsperiode	6
3.4	Opptak av startlån	7
4	Utlån	7
5	Garantier på lån.....	7
6	Rapportering.....	7
6.1	Rapportering av likvide midler beregnet til driftsformål	8
6.2	Rapportering av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler	8
6.3	Rapportering av utlån (gjelder også startlån)	8
7	Langsiktige finansielle aktiva	9
8	Avvik fra reglementet	9

1 Generelt om reglementet

1.1 Overordnede rammer

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning gjelder for Eigersund kommune.

Reglementet er utarbeidet i samsvar med:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner, § 14-13, av 22. juni 2018
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner, av 18. november 2019
- Reglementet trer i kraft fra den dag det er vedtatt i kommunestyret, og er gjeldende til kommunestyret vedtar et nytt «Reglement for finans – og gjeldsforvaltning».

1.2 Formål

Formålet med reglementet er å:

- Sikre at kommunens finans- og gjeldsforvaltning drives i samsvar med gjeldende lover og regler, og i henhold til kommunestyrets til enhver tid gjeldende vedtak
- Utgjøre en samlet oversikt over rammer, retningslinjer og begrensninger som gjelder for kommunens finans- og gjeldsforvaltning
- Definere hvilke avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler, samt midler beregnet for driftsformål og opptak av lån/ gjeldsforvaltning
- Sikre stabil finansiering og god likviditet til lavest mulig finansieringskostnad, samt stabile og lave netto renteutgifter

1.3 Ansvar og fullmakter

Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen og delegerer til kommunedirektøren forvaltning, herunder også det å inngå avtaler om forvaltning, av kommunens midler og låneavtaler innenfor de rammer og vilkår som er nevnt i dette reglementet. Det påligger kommunedirektøren en selvstendig plikt å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses å være prinsipielle.

All fullmakt, som i dette reglementet er delegert til kommunedirektøren av kommunestyret, kan kommunedirektøren delegeres videre.

Kommunedirektøren skal utarbeide nødvendige rutiner som sikrer at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med dette reglement, i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomireglement, iht gjeldende lov og forskrift, samt rutiner for å avdekke eventuelle avvik.

Reglementet skal være gjenstand for betryggende kontroll. Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om reglementet legger rammer for en finans- og gjeldsforvaltning som er i tråd med kommunelov og forskrift. I tillegg skal uavhengig kompetanse påse at rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko og rutiner for å avdekke avvik fra gjelds- og finansreglementet foreligger. Kommunedirektøren skal sørge for at slike vurderinger innhentes, eksternt eller gjennom kommunens revisor. Kvalitetssikring av reglementet skal finne sted ved endring av reglementet og før kommunestyret vedtar nytt, endret reglement.

1.4 Rammer og begrensninger

Reglementet skal omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Kommunen har per i dag ingen langsiktige finansielle aktiva. (Med langsiktig finansiell aktiva menes f.eks. store beløp som er ervervet i kommuner ved salg av aksjer i kraftselskap – som regel er disse midlene ikke benyttet til drift av kommunen, men forvaltes i et fond med langsiktig perspektiv. Eigersund kommune har ikke denne type kapital til forvaltning.)

Merk at aksjer i selskaper (f.eks. Dalane Energi og Lyse) betegnes ikke som langsiktige finansielle aktiva i denne sammenheng.

Reglementet inneholder regler for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje
- Utlån

Kommunen kan ikke a) pådra seg finansiell risiko utover rammer som er vedtatt i dette reglementet eller b) benytte finansielle instrument som ikke er eksplisitt nevnt i dette reglement. For Eigersund kommune er kravet til lav risiko /forutsigbarhet viktigere enn ønske om høy avkastning.

Kommunestyret tar gjennom fastsettelse av dette reglement, stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko.

Finans- og gjeldsforvaltningen i Eigersund kommune har som overordnet mål å sikre en tilfredsstillende avkastning, samt stabile, forutsigbare og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer, og søkes oppnådd gjennom delmålene:

- Det skilles mellom driftslikviditet og overskuddslikviditet
- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet, inkludert trekkrettigheter, til å dekke løpende forpliktelser
- Midlene skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet
- Plassert overskuddslikviditet skal over gitt tid gi god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene
- Lånte midler skal over gitt tid bidra til å gi kommunen lavest mulig netto finansutgifter, innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling

2 Likvide midler beregnet for driftsformål

Kommunens likvide midler består av de til enhver tid inntående midler på kommunes bankkonti og plassering av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav (kriterier) om a) den aktuelle bank skal være en bank som har lov til å drive bankdrift knyttet opp mot kommuner i Norge og b) banken har eller har hatt kommuner som kunder. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Det skilles mellom driftslikviditet og overskuddslikviditet.

2.1 Driftslikviditet

Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inkludert eventuell kassekreditt) som minst er like stor som forventet likviditetsbehov de neste 2 måneder. All likviditet utover dette utgjør overskuddslikviditet. Kommunens driftslikviditet skal være plassert i bank i henhold til kommunens hovedbankavtale og det kan ikke inngås avtale om tidsbinding.

2.2 Overskuddslikviditet

Med overskuddslikviditet menes all likviditet utover driftslikviditet som beskrevet ovenfor. Eigersund kommunes plassering av overskuddslikviditet skal gjøres innenfor de etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for KLP.

Kommunens overskuddslikviditet kan plasseres i henhold til følgende retningslinjer:

2.2.1 Innskudd i bank

Plassering av overskuddslikviditet kan gjøres i form av tidsbinding av innskudd i bank med hensikt å få bedre rentebetingelser enn for vanlig innskudd, og følgelig høyere renteinntekter. For tidsbinding av bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- Rentebetingelsene/avkastningen må være høyere enn renten på brukskontoen (foliokontoen) i hovedbankforbindelsen
- Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 100 Mill

2.2.2 Andeler i pengemarkedsfond

Plassering av overskuddslikviditet kan gjøres i form av plassering i pengemarkedsfond. I denne sammenheng defineres pengemarkedsfond som et rentefond som utelukkende investerer i rentepapirer. I prinsippet låses et beløp for en gitt periode og fondsforvalterne låner ut pengene videre som kortsiktige lån under ett år.

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende betingelser og begrensninger:

- Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning.
- Plassering kan skje i større norske selskap, som omfatter banker, livselskaper og kjente finansinstitusjoner.
- Innskudd til finansinstitusjoner kan ikke utgjøre mer enn NOK 30 mill.
- Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal være tilgjengelige innen 30 dager.

2.2.3 Plasseringsbegrensninger

Kommunens likvide midler til driftsformål skal plasseres på konto hos hovedbankforbindelsen, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker.

- Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon (utenom hovedbankforbindelse) skal ikke overstige 2 prosent av institusjonens forvaltningskapital.
- Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 prosent av fondets forvaltningskapital.

3 Gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Med gjeld menes lån til finansiering av investeringer som bokføres under langsiktig gjeld i Eigersund kommunes balanse.

3.1 Opptak av lån

Med utgangspunkt i kommunestyrets budsjettvedtak skal kommunedirektøren gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne lånevilkår, og ellers forvalte kommunens innlån etter de retningslinjer som fremgår av dette reglement, og i tråd med bestemmelsene i [Kommunelovens § 14-15-17](#) om låneopptak. Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

Følgende kriterier legges til grunn ved låneopptak:

- Valuta: det skal kun tas opp lån i norske kroner (NOK)
- Valg av låneinstrumenter: Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som serielån (med avdrag) og bulletlån (uten avdrag). Finansieringen kan også skje gjennom finansiell leasing.
- Tidspunkt for låneopptak: Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.
- Konkurrerende tilbud: Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelse. Det skal innhentes minst to (2) konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne regelen ved låneopptak i statsbank (Husbanken).

3.2 Størrelse på enkeltlån og spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende prinsipper:

- Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 25 prosent av den samlede låneporteføljen
- Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved forfall på bulletlån begrenses
- Lån i obligasjonsmarkedet skal ikke utgjøre mer enn 15 prosent av den samlede låneporteføljen
- Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere

3.3 Rentebindingsperiode

Styring av låneporteføljen skal skje etter overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader, altså moderat risiko for rentefølsomhet. Det legges ikke opp til bruk av finansielle instrumenter for å minimere rentekostnad, og da gjenstår det å bruke fast og flytende rente som verktøy for å oppnå moderat svingning i rentekostnadene.

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende prinsipper:

- Minimum 1/3 av gjeldsporteføljen bør ha flytende rente (rentebinding kortere enn et år), minimum 1/3 bør ha fast rente og 1/3 vurderes ut fra markedssituasjonen.
- Rentebindingsperioden skal ligge mellom 1-10 år.
- Det gis ikke anledning til å benytte finansielle instrumenter som framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP).

3.4 Opptak av startlån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye startlån i budsjettbehandlingen med eventuelle endringer ved egne vedtak i budsjettåret. Lånets løpetid, rentebinding og andre vilkår knyttet til låneopptaket velges av kommunedirektøren.

Mottatte ekstraordinære avdrag på videreutlån kan finansiere avdrag på lån eller brukes til nye utlån, forutsatt de samme betingelsene.

4 Utlån

Eigersund kommune kan under gitte omstendigheter innvilge utlån. Utlån kan gis i henhold til følgende kriterier:

Bestemmelser for videreutlån av startlån omhandles i eget reglement og omfattes ikke i dette reglementet.

- Utlån kan ikke innebære vesentlig økonomisk risiko
- Utlån skal ikke påvirke driftslikviditeten i så måte at betalingsevnen blir betydelig svekket
- Utlån kan gis til egne kommunale foretak, egne aksjeselskap samt aktører som ikke driver med næringsvirksomhet
- Utlån i form av likviditetslån kan gis til tilstøtende selskap med nedbetalingstid på inntil 12 måneder (nedbetaling foretrukket innen kalenderåret)
- Ved utlån til aktører som ikke driver næringsvirksomhet skal lånet ha et konkret formål samt maksimum 5 års nedbetalingstid
- Utlån til en enkelt aktør kan ikke overskride 1 million kroner

Det kan tas opp lån for å finansiere utlån dersom:

- Låntakeren er et kommunalt foretak eller et aksjeselskap hvor kommunen har eierandel, eller låntaker ikke driver næringsvirksomhet
- Låntakeren skal bruke midlene til investeringer
- Låntakeren dekker de reelle finanskostnadene med et tillegg etter avtale

5 Garantier på lån

Eigersund kommune kan innvilge garanti på lån etter søknad. Søknadene behandles individuelt i tråd med KommuneLovens §14-19 om kommunale garantier og behandles som egne saker i kommunestyret. Det vises til Kommunestyrevedtak 017/22 «Prinsippsak – Forskuttering, garanti og lån til idretts- og kulturbygg».

6 Rapportering

Kommunedirektør skal i forbindelse med økonomirapport (tertialrapport) eller budsjett legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for finans- og gjeldsforvaltningen. I tillegg skal kommunedirektør etter årets utgang, i forbindelse med årsberetningen, legge frem rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Formål med rapporteringen er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater samt eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt.

Ved vesentlige endringer i kommunens portefølje, eller ved brått oppståtte hendelser som kan påvirke kommunens finansielle stilling, skal formannskapet straks underrettes.

6.1 Rapportering av likvide midler beregnet til driftsformål

Med referanse til kapittel 2 i dette reglement skal det rapporteres om:

- Vurdering av likviditet og eventuell tilgjengelig overskuddslikviditet
- Ved plassering av overskuddslikviditet i tråd med kap. 2 skal plasseringen opplyses om og betingelsene sammenlignes med referanseavkastning (jf. kap. 2.2)
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til forvaltningen, og vurdering av tiltak ovenfor vesentlige avvik i reglementet

6.2 Rapportering av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Med referanse til kapittel 3 i dette reglement skal det rapporteres om:

- Sammensetning av lån
- Rentebetingelser, herunder andel fast/flytende rente
- Største enkeltlån i porteføljen og gjennomsnittlig størrelse
- Gjennomsnittsrente, sett opp mot referanserenten som er kalkylerenten (Kalkylerenten er ment å reflektere kommunens rentekostnad på lånefinansierte anleggsmidler samt bortfall av renteinntekt på egenkapitalfinansierte anleggsmidler over tid. For kapitalintensive betalingstjenester vil valg av kalkylerente ha vesentlig betydning i selvkostkalkylen.)
- Opptak av nye lån så langt i året (inkl. eventuelle avtaler om finansiell leasing)
- Refinansiering av lån så langt i året
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon i lånemarkedet, samt forestående finansierings- /refinansieringsbehov
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet

6.3 Rapportering av utlån (gjelder også startlån)

Med referanse til kapittel 4 i dette reglement skal det rapporteres om:

- Status utlån
- Nye utlån
- Kommunedirektørens vurdering knyttet til risiko som gjelder utlån

7 Langsiktige finansielle aktiva

Forskrift om kommuners finans- og gjeldsforvaltning skiller mellom forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva atskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål.

Langsiktige finansielle aktiva regnes som den delen av kommunens finansielle midler som i henhold til budsjetter og prognoser/planer ikke skal benyttes til drift, investeringer eller nedbetaling av gjeld i løpet av de neste 5 årene.

Eigersund kommune har ikke rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva.

Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt har til hensikt å etablere forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, vil dette reglementet bli endret med nødvendige og tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning. Det endrede reglementet vil bli vedtatt av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

8 Avvik fra reglementet

Kommunedirektøren skal utarbeide detaljerte rutiner som sikrer at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning, og gjeldende lov og forskrift.

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finans- og gjeldsreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.